

ACTRICE MALOU GORTER (46)

‘Ik heb geen
tijd om de
kinderen te
missen:
het is eten,
teksten
leren en
naar bed’

Actrice Malou Gorter bereidt zich voor op haar rol van premier Birgitte Nyborg in *Borgen*, naar de gelijknamige televisieserie. Het wordt een theaterstuk van tien uur. Aan Margriet vertelt Malou openhartig over haar werk, haar gezin, haar ouders én de gelijkenissen tussen haar en Birgitte.

W

Ze treffen elkaar begin december, in haar woonboot aan de Amsterdamse Houthaven. De ochtendzon flakkert door de patrijspoorten, haar houtkachel snort. Miljoenen internationale fans verslonden de Deense televisieserie *Borgen*, over het politieke schaakspel tussen premier Birgitte Nyborg, haar spindoctor Kasper Juul en journaliste Katrine Fønsmark. Het Noord Nederlands Toneel maakt nu een spectaculaire toneelbewerking. Al in augustus begon Gorter met het leren van de tien uur dialoog voor *Borgen*. “Ik zwom elke ochtend om zeven uur een paar baantjes rond de boot, en dan ging ik op de voorplecht twee uur mijn script leren.” Straks springt ze op haar fiets om haar zoon Stach van elf en dochter Zora van negen op te halen. Er klinkt lawaai: vriend Roel, technisch coördinator voor theatergezelschappen, bouwt in het voorruim een slaapkamer. Het duo is al tien jaar aan het klussen, lacht Gorter vergenoegd. “Bikken en vlakschuren vind ik heerlijk! Vies werk is heel lekker als tegenhanger van al dat hoofdwerk bij acteren.”

Voor wie de serie miste: waar gaat *Borgen* over?

“*Borgen* draait om een fractievoorzitter van een middenpartij, ‘progressief centrum’. In het begin is zij een warme vrouw die houdt van seks en lekker eten. Ze heeft humor, ze heeft het leuk met haar kinderen. Maar naarmate ze groeit in haar rol als premier gaat haar gezin langzaam kapot. Birgitte is heel idealistisch, maar ze moet vrij snel compromissen sluiten en deals maken. Ze huilt nooit, ze wordt niet boos. Maar op een middag smijt ze opeens alles in één zwaai van haar bureau af. Ik moest ontzettend huilen toen ik die scène zag. Wat een prachtige ontlading.”

Jouw regisseur, Ola Mafaalani, vertelde me dat zij stopt als directeur bij het Noord Nederlands Toneel omdat zij haar werk niet meer kan combineren met de zorg voor haar zoon van vijftien. Jij woont in Amsterdam en werkt in Groningen. Je man werkt geregeld in het buitenland. Herken je haar probleem?

“Ja, heel erg. Ik ga dit ook niet lang meer volhouden. Roel heeft het altijd druk in de festivaltijd. Daarom heb ik afgelopen zomer niet gewerkt. Ik zou tot september een stuk spelen, maar dat heb

ik afgezegd, want dan zou ik geen zomervakantie hebben gehad met de kinderen. We hebben een goede oppas, en de ouders van Roel komen soms. Een paar jaar geleden werkte Roel in de zomer op het Holland Festival. Ik ben toen voor het festival Oerol met een camper naar Terschelling gereden met de kinderen en een oppas. Ik vond dat van tevoren heel romantisch klinken. Maar het was loeizwaar, haha. Om twaalf uur ’s nachts kwam ik thuis, en ik ben dom hoor, want de volgende ochtend ging ik toch tegelijk met de kinderen op. Ik kon niet meer! Meestal repeteer ik vier dagen in de week. Maar omdat *Borgen* zo’n groot project is, ga ik binnenkort vijf dagen. Ik zie er best tegenop. Als ik in Groningen slaap, voelt mijn leven als een gapend gat. Maar ik heb bijna geen tijd om de kinderen te missen, omdat ik probeer tien uur theater in mijn kop en lijf te krijgen. Het is eten, teksten leren en naar bed.”

Je debuteerde na je afstuderen in 1995 meteen bij Toneelgroep Amsterdam – voor veel acteurs het summum. Toch vertrok je er na vier jaar.

“Toneelgroep Amsterdam was een supergoede vervolgoopleiding. Maar ik voelde me er altijd de jongste die niets te zeggen had. Dat frustreerde me. Ola vroeg mij om een keer samen te werken. Ze zag mij in de *Zinsbegoocheling* van Gerardjan Rijnders. Ik droeg een gigantische rok met stalen baleinen en moest op mijn knieën voor Pierre Bokma. Hij was een charlatan die iedereen versierde en ik was de dienstmeid die verliefd op hem was. Ik moest van Gerardjan huilend neervallen en vervolgens boos opstaan en

‘Ik krijg veel energie van Birgitte omdat zij een vitale, veerkrachtige vrouw is’

schreeuwen: ‘Nu is het genoeg!’ Maar mijn hak bleef haken en ik raakte verstrikt in die jurk. Een nachtmerrie, zou je denken. Maar daarna is het erin gebleven, want het was goed voor de scène. Ola vond het mooi hoe ik mijn val gebruikte, want ik leek nog meer in de war. Zij haat het als acteurs heel nadrukkelijk acteren. Zij wil altijd de mens door de rol heen zien. Dat je echt geraakt bent.”

Mooi streven, maar het vraagt veel, lijkt me.

“Klopt. Ik krijg veel energie van Birgitte omdat zij een vitale, veerkrachtige vrouw is. Maar laatst dacht ik: o god, nu gaat het heel dichtbij komen. Want zij verwaarloost op een bepaalde manier haar kinderen.”

‘Tot mijn 29ste had ik alleen maar moeilijke relaties met getrouwde mannen. Om me maar niet te binden’

Malou Gorter (Haarlem, 1969) studeerde in 1995 af aan de Toneelschool Amsterdam en debuteerde daarna bij Toneelgroep Amsterdam. In 1999 ging ze freelance acteren. Sinds 2008 behoort ze tot het vaste ensemble van het Noord Nederlands Toneel. Op 12 maart gaat de voorstelling *Borgen* in première, met Malou in de hoofdrol, als premier Birgitte Nyborg. Anna Drijver speelt Katrine Fønsmark, de rol van spindoctor Kasper Juul wordt vertolkt door Peter Vandemeulebroecke. nnt.nl

Ben jij bang dat je ook je kinderen verwaarloost?

“Ja, ja. Ja! Ik ben daar constant mee bezig. Kijk, ruziemaken vind ik gezond, en schreeuwen ook. Maar als ik te hard werk, flip ik weleens tegen mijn kinderen en word ik venijnig. Terwijl ik dat helemaal niet wil. Soms, als ik merk dat ik geen afstand kan nemen van mijn werk, stop ik tijdens het fietsen even bij een bankje aan de kade. Moet je nagaan, dan heb ik tweeënhalf uur in de trein uit Groningen gezeten en toch voel ik: ik ben er nog niet. Dan ga ik rustig bij het water zitten, denk aan mijn kinderen, en aan Roel, en na een tijdje voel ik: ja nu! Nu kan ik naar binnen. En dan is het: ‘Hoi!’ En dan ben ik er. Thuis.”

Birgitte Nyborg draagt kokerrokken. Jij houdt van stoere laarzen en een spijkerbroek. Volgens mij was jij vroeger punk, klopt dat?

“Ja! (lacht) Ik was een punkertje in Haarlem. Mijn broer was de echte punker en mijn vriendinnetje en ik waren volgers. Maar wel met blauwe hanenkammen.”

Je vertelde in Kopenhagen dat je moeder anarchiste was.

Hoe ging dat thuis?

“Mijn moeder is een oude hippie. Mijn vader overleed toen ik zeven was. Ik weet nog dat we klaar waren om met vakantie te gaan, de vouwwagen stond al ingepakt achter de auto. Opeens liep hij weg en ik dacht: huh, we zouden toch op vakantie? Toen zei mijn moeder: papa is even naar het ziekenhuis. Een maand later was hij dood. Nog maar 31 jaar. Mijn moeder moest daarna zien rond te komen van een weduwenduitkering. Ik maakte drie huizen per week schoon toen ik nog op de middelbare school zat. Daar ben ik trots op. Ik heb nooit het gevoel gehad dat we arm waren, want ze kon ontzettend goed met geld omgaan. Maar ze was soms heel onaangepast! (lacht)”

Geef eens een goed voorbeeld?

“Mijn moeder maakte beeldende kunst-achtige theaterproducties met vrienden. Ik herinner me dat ik op een middag thuiskwam met mijn vriendje. Mijn moeder zat naakt in de huiskamer met een kadaverkop van een koe in haar schoot, haha! Een kunstenaar maakte foto’s, voor de poster van de voorstelling *Kop in je schoot*. Mijn moeder zei niet: ‘Oh sorry.’ Ze zei alleen maar: ‘Haaa!’ De gordijnen waren niet eens dicht. Ik vond het achteraf een beetje zielig voor mezelf, haha. Jeetje, dat zou ik mijn kinderen niet aandoen. Ik voelde diepe schaamte, maar ik vond het ook stoer dat ik zo’n moeder had. Ze rookte zware shag en ze dronk. Tja, dat was niet zo leuk. ’s Nachts vertrok ze weleens naar het café. Ach, het ging wel. Eigenlijk heeft ze het ontzettend goed gedaan.”

Maar hoe was het op de momenten dat ze het niet zo goed deed?

“Ze was vaak somber en strontchagrijnig en dan moesten mijn broer en ik op onze tenen lopen. Als kind was ik altijd bezig met de vrede bewaren. Ik ben daar heel meegaand van geworden. Ik voel goed wat anderen willen, dat is prettig voor regisseurs.” ▶

Wat is het nadeel van die eigenschap?

“Dat ik mezelf niet genoeg op de voorgrond zet. Maar dat heb ik wel geleerd hoor, ik ben inmiddels 46 en heel wat therapieën verder. Toen mijn vader was overleden, geloofde ik dat dat erger was voor mijn broer en mijn moeder dan voor mij. Omdat ik een vrolijker mens was. Ik lijk op mijn vader: hij was een ondernemende levenslustige man, en mijn moeder is een veel rustiger, somber mens. Mijn broer lijkt meer op haar. Dus ik gaf mijzelf de rol van de redder van het gezin. De opvrolijker, die mensen blij maakt en verrast. Mijn moeders verjaardag was altijd een gedoe. Dan werd ik vrij hysterisch: er moeten cadeautjes zijn voor haar! Toen ik adolescent was, ben ik ingestort. De relatie tussen mijn moeder en mij was veel te symbiotisch geworden. Ik heb me losgescheurd en daarna heb ik onze relatie met de psycholoog uitgezocht.”

Hoe gaat het nu tussen jullie?

“Sinds een jaar of tien kunnen we heel goed samen. Zij heeft veel gevoel voor humor en is ontzettend genuanceerd. Ik heb zo veel goeds van haar meegekregen. Maar mijn moeder blijft wie zij is, en ik blijf ook de dochter die soms denkt: waarom kun je niet wat liever zijn? Toen ik kinderen kreeg, dacht ik: nu gaat zij ze als een soort oeroma omhelzen. Maar dat gebeurde niet. Toch is ze dol op hen, en zij ook op haar, omdat ze een stoere oma is die niet tuffelt.”

Vindt zij jou een fijne dochter?

“Ik vroeg haar laatst, na een bezoek aan het ziekenhuis: vind je mij eigenlijk een leuke vrouw? ‘Ja,’ zei ze. Niet álles, maar toch... ja!”

Hoe heeft de vroege dood van je vader je beïnvloed?

“Je wordt verlaten. Dat maakt je bang. Het zou zo moeten zijn dat je tot na je puberteit vertrouwen in het leven hebt. Maar omdat iemand op zo’n manier wegvalt, verandert je hele wereldbeeld. Ik ben nog steeds bang dat mijn man of mijn kinderen doodgaan. Tot mijn 29ste dacht ik dat ik nooit een normale relatie zou hebben. En een normaal gezin. Ik had alleen maar moeilijke relaties met getrouwde mannen. Om me maar niet te binden. Ik dacht: ik met kinderen? Dat kan ik niet, dat ben ik niet. Ik had geen hoge pet op van mezelf. Een slecht zelfbeeld. Doordat je vader ineens weg is en je moeder meestal heel verdrietig was, dus misschien niet genoeg van je houdt, denk je als kind. Mijn moeder was een paar jaar ongelukkig en boos. Eigenlijk altijd. Ik heb me lang geamputeerd gevoeld, door mijn gemankeerde jeugd. Maar op mijn dertigste kwam Roel. En ik bleek het wél te kunnen, dat gezin. Soms, met verjaardagen van mijn kinderen, voel ik nog wel dat oude dingetje: het moet leuk, honderd procent leuk zijn, anders raken de kinderen teleurgesteld! Terwijl het voor hen veel minder belangrijk is.”

‘Mijn moeder zei: papa is even naar het ziekenhuis. Een maand later was hij dood. Nog maar 31 jaar’

Ondanks je instabiele jeugd werd je acteur – een van de meest onzekere beroepen.

“Ik wilde dat altijd al. Ik wilde mezelf in het middelpunt zetten, toch. Dat heeft bijna iedere acteur: een mengsel van narcisme en onzekerheid. De Toneelschuur was ons tweede huis. Op mijn tiende zag ik Hauser Orkater met *Zie de mannen vallen*. Ze maakten absurdistisch muziektheater, waar ik nog steeds een voorliefde voor heb. Alex van Warmerdam zat op een barkruk van twee meter hoog te zingen. Pure magie.”

Je acteert al 21 jaar in moderne bewerkingen van klassiek repertoire. Toch ben je nooit echt bekend geworden bij het grote publiek. Vind je dat een vloek of zegen?

“Een zegen eigenlijk. Veel Nederlandse acteurs gaan nu in het buitenland werken. Die ambitie heb ik niet. Ik hoef niet beroemd te worden. Als we op tournee gaan, ben ik eigenlijk na tien voorstellingen klaar. Bleh. Ik verveel me snel. Mijn lol zit in het samenwerken, het repeteren. Dan heb je echt een lans te breken. Samen een stuk creëren is het allerleukste.”

Op 12 maart gaat *Borgen* in première. Wat gaan we zien?

“Je hoeft niet tien uur op je stoel te blijven zitten. Als het stuk nog niet is begonnen, lopen alle hoofdfiguren al door de zaal. Misschien loop ik als Birgitte rond in mijn joggingbroek, alsof ik thuis ben. We laten de eerste twee seizoenen zien in afleveringen van een half uur. Tussendoor zijn er korte pauzes. Je kunt ook een aflevering overslaan, alsof je op een popfestival bent. Halverwege de dag is er een groot diner op het toneel. Daar is een grote ronde tafel, voor wel honderdvijftig man. Wij blijven tijdens het diner in onze rol. Katrine, de journaliste, wordt dertig en geeft een feestje. Mijn zontje rent rond en bouwt een boomhut. Ik ben even niet zo vrolijk, want ik ben net gescheiden. Wij blijven allemaal de hele dag op het podium. Je ziet onze huizen, daarnaast staat de nieuwsredactie en mijn werkkamer. Er wordt echt gekookt in de keukens. Dat vind ik zo mooi, dat we allemaal dóórleven. Als ik een belangrijk overleg heb met mijn spindoctor Kasper, kijk ik ondertussen even naar mijn man die mijn dochter Laura kietelt, aan de rand van het toneel. En ik denk: verdorie, ik ben er weer niet bij.”

fotografie: dafne ederveen. styling: brigitte kramer. visagie: astrid timmer. m.m.v.: vara (stills), sissy-boy, kwantum, river island, h&m, esprit.

KOPENHAGEN-TIPS VAN MALOU

In september 2015 bezocht de cast van *Borgen* samen met een aantal journalisten Kopenhagen, het decor van de serie *Borgen*. Ze bezochten onder andere Christiansborg, het reusachtige Deense parlamentsgebouw.

Benieuwd geworden naar deze stad? Kijk op pag. 32 voor een aantrekkelijke Kopenhagen-aanbieding vanaf € 265 p.p..

Dit zijn de tips van Malou:

DOEN: met de gele stadspont de stad rondvaren.

MOOISTE PLEK: het museum Louisiana voor moderne kunst, aan de rand van de stad. Het is een mooi gebouw aan het water, met een beeldentuin. En je kunt er geweldig lunchen. louisiana.dk

LEUKSTE WIJK: Nørrebro is een hippe wijk, met veel multiculturele winkeltjes en leuke bioscoop, en een goed visrestaurant, Oysters & Grill. cofoco.dk/da/restauranter/oysters-and-grill/

REISGIDS: 100% *Kopenhagen*
BESTE RESTAURANT: BRDR.Price, het restaurant van Adam Price, die ook het scenario van *Borgen* schreef. Hij heeft het ingericht als een oud theater, met veel rood pluche. rosenborggade.brdr-price.dk

UITGAAN: het voormalige vleesverpakkingsterrein in Vesterbro. In de oude fabriekshallen zitten nu trendy restaurants.

TIP: een fiets huren. Kopenhagen is niet zo groot en een prima fietsstad. ■

SLA OM
VOOR EEN
LEUKE
KOPENHAGEN
REIS